

Reflektioner kring fallet "Nora"

DEBATT Carina Håkansson: En ung kvinna har utsatts för makten inom psykiatri. Fallet "Nora" uppmärksammas och debatteras i media och säkerligen i såväl vardagsrum som på arbetsplatser. Den 24 januari samlades några psykiatriker, Åsa Moberg och en tidigare så kallad patient i *SVT:s Debatt*.

Det är sannerligen inte lätt att under direktsändning och under en ytterst begränsad tid ge en samlad bild av sina erfarenheter och synpunkter. Med detta i beaktande måste jag ändå uttrycka något av mina reaktioner under och efter programmet.

Först av allt detta evinnerliga prat om "dom" som om alla människor som av en rad olika anledningar söker sig till psykiatri skulle vara likadana. Det är ett av mina främsta skäl att vara ytterst kritisk till psykiatri, att denna institution skapar "patienter" och "problem".

Det har som många känner till skett en lavinartad ökning av såväl antalet psykiatriska diagnoser som utskrivning av psykofarmaka.

För det andra att psykiatri nära nog alltid företräds av de som står längst ifrån de så kallade patienterna. Ytterst sällan av någon personal på någon vårdavdelning, så myten kan leva kvar att det krävs så mycket utbildning och akademi.

Det kan vara precis tvärtom. Många gånger under 25 års arbete har jag upplevt hur familjehem tillsammans med stöd från oss terapeuter "fixar" det som professionella, högutbildade har misslyckats med under många år.

Alain Topor med flera forskare visar också i såväl nationell som internationell forskning att det dessvärre inte är så att mer utbildning borgar för bättre möte och bemötande. Det är i många fall tvärtom! Detta är också vad de så kallade patienterna berättar om när de tillfrågas om vad som är

viktigast.

Det handlar inte heller om specifika diagnoser eller begrepp, utan i stället att vara närvarande med den människa det gäller. Ordet *bearbetning* är just ett sådant exempel på begrepp som används men nära nog aldrig "avslöjas". Vad menar alla dessa så kallade experter då de säger att det är alltför tidigt / fel läge / inte just nu / lämpligt att bearbeta?

Och hur kommer det sig att de nära nog alltid kan stå oemotsagda då de säger att det tarvar lång utbildning och kompetens?

Vi alla bearbetar hela tiden, mer eller mindre! Att bearbeta handlar om att tänka på, att känna efter, att reflektera. Ensam och ihop med andra pålitliga människor som vill lyssna. Som har förmåga att "hålla" den andre en stund. En människa som helst har varit igenom en del själv i sitt liv och vet att känslor och svårigheter är en del av livet. Att det som allt annat i livet har att göra med tillit, tid och sammanhang.

Carina Håkansson

verksamhetsledare vid Familjevårdsstiftelsen i Göteborg
www.familjevardsstiftelsen.se